

София, 17 ноември 2023 г.

Национален пакт за четенето

България няма проблем с грамотността. Но само на думи.

Национални и международни изследвания в областта на образованието, национално стандартизирано оценяване на деца и младежи при всеки повод ясно показват, че много деца, младежи и възрастни се затрудняват да прочетат и по-специално – да осъзнаят и оползотворят прочетеното.

Проблемите с разбирането на писмен текст далеч надхвърлят образователните резултати на учениците и студентите. Функционалната неграмотност се отразява на всички сфери от обществения живот и води до влошаване на качеството на средата.

В началото на средното образование всяко второ дете в България се затруднява да разбира по-дълги текстове. Учениците в България често завършват средното си образование с ниски резултати от държавните зрелостни изпити, което се отразява на професионалната им реализация. Много от младежите до 29-годишна възраст не продължават образованието си, но и не работят.

Кариерното развитие на младите хора често е подложено на изпитание и заради липсата на базови дигитални компетентности, родноезикови и чуждоезикови умения и познания.

Нещо повече, некачественото четене и отказът от четене провалят живота не само на тези млади хора. Когато станат родители, те често

предават на своите деца неумението си да четат и мислят критично, и да вземат информирани решения.

Трябва да действаме заедно и незабавно

Заявяваме, че е спешно да се предприемат конкретни действия. Фондация „Четене“ – България, фондация „Детски книги“, сдружение „Книги и четене“, фондация „Глобални библиотеки - България“, Българска библиотечно-информационна асоциация, Асоциация „Българска книга“, Национален център за книгата при НДК, заедно с партньори, съмишленици и работодателски организации искаме да подобрим средата по устойчив начин, като стимулираме четенето в България.

Четенето е фундаментът на гражданското общество. То е гарант за успеха на демократичните принципи.

Четенето предотвратява разпространението на дезинформацията и пропагандата.

Четенето изгражда активни личности със собствено аргументирано мнение и им дава възможност да го отстояват.

Четенето е средство за превенция срещу бедността. То е в основата на благосъстоянието, съхраняването на многообразието, равнопоставеността, партньорствата, икономическия растеж и иновациите, както и на демократичните принципи.

Силен съюз за четенето

За да гарантираме, че всички деца и млади хора ще имат най-добри шансове за житейска реализация, като се научат да четат по качествен начин и да мислят критично, се нуждаем от широк съюз.

Искаме да укрепим установените мрежи и инициативи за подкрепа и стимулиране на четенето, да създадем нови партньорства и да обединим личности и институции от всички сфери на обществото. Това включва не само родителите, педагозите, педиатрите, психолозите, библиотекарите, академичната общност, книгоиздателите, книготърговците и медиите, които вече подкрепят децата и младите хора да се утвърдят като читатели.

В Националния пакт за четене се надяваме да се включат националната и местната власти, лидерите на мнение, сдруженията на работодателите и работниците, бизнесът и неправителственият сектор, медийните компании, фондациите, социалните партньори, синдикатите и доброволци.

Заедно с всички тях ще разработим стратегия за осъществяване на нашата цел: Всички хора в България да развият своята грамотност чрез четене и да имат достъп до книги, защото четенето дава възможности.

Мисия на обединението „Национален пакт за четене”

1. Всички деца и младежи да развият своите умения за четене по най-добрия начин. Това им дава възможност да постигат учебни успехи, да реализират образователния си потенциал и да избират свободно своята професия.

2. Всички членове на обществото да разбират колко важно е четенето за всекидневния живот. Всеки представител на обществото е ангажиран да помага на децата и младите хора да се научат да четат качествено.

3. Четенето да бъде основен приоритет на националната и местната власт, за да се предостави възможност на частния и неправителствения сектор да развият и инициират програми, които градят основите на четенето от най-ранна възраст, подкрепят семействата в отглеждането на

бъдещи читатели, улесняват развитието на потребност от четене в подкрепа на бъдещето на демократичното общество.

4. Четенето да бъде осъзнато и признато за фактор на човешкото здраве и социалното благополучие.

5. Четенето да бъде осъзнато и признато за фактор на националната сигурност.

6. Политическите лидери и лидерите на мнение да подкрепят с конкретни политики и мерки усилията на всички, които са ангажирани с отглеждането и изграждането на читатели.

Национална инфраструктура на четенето

Заявяваме готовността си за очертаване на реалната **инфраструктура на четенето** в България.

Ще назовем всички нейни реални компонентни.

Ще свържем всички нейни субекти – граждански, бизнес и политически структури.

Ще генерираме идеи и ще подкрепяме проекти.

Ще бъдем онлайн и офлайн модератор в преосмислянето на жизненоважната функция на четенето във все по-непредсказуемия и свръхтехнологизиран свят.